

FJALA E DEPUTETES ENSLEMVERA ZAKE

E ENJTE DATA 30 MARS 2023

E nderuar Kryetare, Të nderuar deputetë, Projektligji i propozuar nga Këshilli i Ministrave do të sjellë risi në legjislacionin tatimor shqiptar, duke synuar neutralitetin e tatimit, rritjen e transparencës dhe aplikimin e një sistemi sa më të drejtë tatimi për individët dhe entitetet në Republikën e Shqipërisë. Në këtë kuadër, qëllimi i prezantimit të këtij projektligji lidhet me krijimin e një sistemi tatimor vetëdeklarativ, ku individi dhe entiteti paguan pjesën e ndershme të tatimit mbi të ardhurat që realizon dhe kërkon kthimin e këtij kontributi në formën e përfitimeve nga shteti dhe shërbimeve publike më të mira. Ky ligj synon përafrimin gradual të sistemit tatimor me direktivën e BE-së, duke ofruar një sistem të ndershëm dhe të gjithëpranuar. Objekti i këtij projektligji është përcaktimi i rregullave në lidhje me tatimin mbi të ardhurat e personave fizikë dhe entiteteve, si dhe tatimin mbi të ardhurat nga trashëgimitë, dhurimet dhe fitimet nga lojërat e fatit për personat rezidentë në Republikën e Shqipërisë, por edhe jashtë saj. Pra, praktikisht i përfshin të gjithë. Projektligji propozon futjen në një skeme tatimi nga 1 janari i vitit 2024 të bizneseve furnizuese të shërbimeve, kryesisht profesionale, duke adresuar në këtë mënyrë fenomenin e identifikuar në lidhje me ofrimin e shërbimeve, kryesisht të profesioneve të lira, të cilat kanë krijuar pakënaqësi në radhët e të punësuarve me paga mesatare dhe të mesme në lidhje me politikën e tatimit që zbatohen për profesionet e lira apo për furnizuesit e shërbimeve të tjera në përgjithësi.

Në lidhje me të ardhurat, projektligji propozon ruajtjen e tarifave tatimore ekzistuese, ndërkohë që propozon, gjithashtu, caktimin e një kufiri kohor në lidhje me incentivat, tarifën zero dhe tarifën e reduktuar të tatimit për sektorë të ndryshëm, industri dhe grupe të caktuara biznesesh. Pra, do të aplikohet një normë tatimore 0% mbi biznesin e vogël, siç është prodhimi, tregtia, ushqimi social, pra bare dhe restorante, transporti e të tjera me qarkullim deri në 14 milionë lekë, qofshin këta individë tregtarë, individë të vetëpunësuar ose entitete, deri në fund të vitit 2029. Pra, edhe me ligjin e ri mbahet skemë e njëjtë e tatimit 0% për biznesin e vogël për disa fusha apo sektorë të tregtisë. Po ashtu, projektligji propozon që në fushën e shërbimeve, kryesisht të furnizimit të shërbimeve profesionale, për shkak të riskut dhe deformimit të tregut, taksimi i personave fizikë dhe juridikë me të ardhura deri 14 milionë lekë do të fillojë nga 1 janar 2024, sepse periudha 5-vjeçare që kanë pasur këto biznese me tatim 0 % dhe periudha 2-vjeçare para saj me tatim 5% mbi fitimin neto, kanë qenë incentive të mjaftueshme për ta zhvilluar këtë sektor. Besoj se tani ka ardhur momenti që të futen në skemën e tatimit. Përsëri barra fiskale e tyre do të jetë më e ulët se barra fiskale që do të paguajnë të punësuarit. Projektligji ka parashikuar dy grupe si subjekte të tatimit mbi të ardhurat: Në grupin e parë bëjnë pjesë: individët, të vetëpunësuarit dhe personat fizikë tregtarë. Në grupin e dytë bëjnë pjesë personat juridikë, të cilët do të jenë subjekt i tatimit mbi të ardhurat e korporatës apo shoqërive. Sipas projektligjit, të ardhurat personale të tatueshme janë klasifikuar në 3 kategori: të ardhura nga punësimi, të ardhura nga biznesi dhe të ardhura nga investimi. Këto kategori janë parashikuar të taten në këtë mënyrë: dy grupet e para, pra të ardhurat nga punësimi dhe të ardhurat nga biznesi, do të taten sipas një sistemi progresiv. Konkretisht: të ardhurat nga punësimi do të taten progresivisht në masën 13% deri në 23%, ndërsa të ardhurat nga biznesi do të taten, gjithashtu, progresivisht në masën 15% deri në 23%. Ndërkohë, në grupin e tretë janë të ardhurat nga investimet apo nga kapitali pasiv, të cilat do të taten me normën tatimore 15%, me përjashtim të dividendëve, që do të vazhdojnë të taten në masën 8%. Pra, për të ardhurat nga punësimi nga 0 deri në 2 milionë e 40 mijë lekë do të taten në masën 13% dhe për të ardhurat mbi 2 milionë e 40 mijë lekë do të

tatohen në masën 23%, ashtu siç është edhe skema aktuale e tatimit progresiv. Për fitimin e tatueshëm, pra për të ardhurat deri në 14 milionë lekë, minus shpenzimet e bizneseve, do të tatohen në masën 15% dhe për të ardhurat mbi 14 milionë lekë do të tatohen në masën 23%, me qëllim që këto biznese të rregullojnë formën e tyre ligjore nga persona fizikë për t'u kthyer në shoqëri apo në sh.p.k. Njëkohësisht, projektligji ka parashikuar zbritje në masën 48 mijë lekë nga baza e tatimit të të punëmarrësit për çdo fëmijë në ngarkim të tij në moshën më pak se 18 vjeç. Pra, për një fëmijë ulja vjetore do të jetë 6240 lekë në vit; për dy fëmijë ulja vjetore do të ketë 12 mijë e 480 lekë në vit dhe për tre fëmijë ulja do të jetë 18 mijë e 720 lekë në vit. Pra, barra fiskale do të ulet për çdo kategori në rast se kanë një, dy apo tre fëmijë.

Gjithashtu, tatimpaguesi me të ardhura vjetore të tatueshme më pak se 1 milion e 200 mijë lekë në vit mund të zbresë nga barra tatimore një shumë prej 100 mijë lekësh për arsimin e fëmijëve në ngarkim të tij. Pra, barra tatimore e tyre do të ulet edhe 13 mijë lekë. Barra fiskale për të punësuarit nuk rritet, përkundrazi, do të ulet për shkak të këtyre lehtësirave që kjo skemë e tatimit mbi të ardhurat parashikon. Gjithashtu, jo vetëm pagat nga 0 deri në 40 mijë lekë në muaj, por edhe pagat në fashën nga 40 në 50 mijë lekë nuk do të tatohen. Pra, një tatimpagues me të ardhura nga punësimi në masën 50 mijë lekë në muaj nuk do të paguajë tatim mbi pagën, që do të thotë se do të ketë plus 15 mijë e 600 lekë të ardhura në vit ose 1300 lekë në muaj më pak tatim mbi të ardhurat nga punësimi. Numri i tatimpaguesve që do të përfitojnë nga kjo skemë, është 65 mijë tatimpagues. Njëkohësisht, lehtësohet barra tatimore për të gjithë tatimpaguesit me të ardhura nga punësimi në fashën 50 deri 60 mijë lekë, të cilëve nga 30 mijë lekë që ishin të ardhurat e tatueshme me 0%, tashmë u njihet një zbritje tatimore prej 35 mijë lekësh në muaj, duke lehtësuar barrën tatimore të tatimpaguesve me 7 mijë e 800 lekë në vit. Në këtë mënyrë, nëpërmjet zbritjeve nga baza e tatueshme, ngarkesa fiskale për të punësuarit ulet edhe më tej, që do të thotë se norma efektive e tatimit që paguan në vit çdo pagamarrës do të ulet ndjeshëm. Për të ardhurat nga biznesi deri në 10 milionë lekë në vit është parashikuar një skemë e thjeshtë tatimi, duke i deklaruar shpenzimet në një shumë të vetme, pa pasur detyrimin e mbajtjes së kontabilitetit të tyre me qëllim uljen e kostove të biznesit të vogël për pagesat që kryejnë në këtë shërbim. Njohja e shpenzimeve të supozura është përcaktuar në një përqindje fikse mbi të ardhurat e realizuara në varësi të llojit të biznesit, por, gjithashtu, edhe në bazë të historikut të vetëdeklarimit që këto biznese kanë bërë tek organet tatimore. Në kategorinë e dytë bëjnë pjesë të ardhurat nga investimet apo nga kapitali pasiv dhe të ardhurat e tjera, të cilat do të tatohen me normën tatimore 15%, me përjashtim të dividendit që, po ashtu, do të jetë me normën tatimore 8%. Këtu bëjnë pjesë personat juridikë, të cilët do të jenë subjekt i tatimit mbi të ardhurat e korporatës. Ky projektligj mundëson edhe disa lehtësi për korporatat dhe personat juridikë: së pari, do të zgjatet periudha e mbartjes së humbjeve nga 3 vjet në 5 vjet; do të njehsohen rregullat e taksimit për kontratat afatgjata; do të vendosen rregullat për riorganizimet e biznesit dhe transferimin e aktiveve të biznesit; do të njihen si të zbritshme vlerat e mbetura të një aktivi, që del jashtë qarkullimit; do të vendosen rregullat transparente në lidhje me borxhin e keq, si dhe do të vendosen rregullat e gjithëpranuara në lidhje me alokimin dhe kufijtë e interesave të kredidhënies e të tjera. Lehtësitë dhe përjashtimet tatimore do të vazhdojnë të zbatohen për personat, të cilët zhvillojnë veprimtari pritëse të certifikuar si "agroturizëm", me shkallë tatimore mbi të ardhurat në masën 5%, deri më 31 dhjetor të vitit 2029, si dhe për strukturat akomoduese bare, restorante dhe hotele me katër dhe pesë yje, me status special, të cilët janë mbajtës të një marke tregtare të regjistruar dhe të njohur ndërkombëtarisht si "brand name".

Për entitetet që zhvillojnë veprimtari ekonomike në shoqëritë e bashkëpunimit bujqësor shkalla e tatimit mbi të ardhurat do të vijojë në masën 5% dhe do të zbatohet deri në fund të vitit 2029. Gjithashtu, për personat juridikë të regjistruar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomike për prodhimin apo për zhvillimin e software-ve, tatimi mbi fitimin do të jetë në

masën 5% dhe do të zbatohet deri në fund të vitit 2029. Po ashtu, edhe për entitetet, të cilat ushtrojnë veprimtari ekonomike në industrinë automotive shkalla e tatimit mbi të ardhurat do të jetë në masën 5% dhe do të zbatohet deri në fund të vitit 2029. Për të gjitha këto risi që sjell ky projektligj në përmirësimin dhe në uljen e barrës fiskale për të punësuarit, por edhe për të gjithë tatimpaguesit në Republikën e Shqipërisë, ju ftoj ta votoni. Faleminderit!